

Polska Izba Cła Logistyki i Spedycji

Słubice, 17.09.2021

Sz.P. Tadeusz Kościński
Minister Finansów

Ministerstwo Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

dotyczy: uwag do zmian w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu

Szanowny Panie Ministrze!

Z ostrożności procesowej informuje, że treść mojej opinii nie stanowi „doradztwa” w zakresie celnym lub podatkowym. Nie bez powodu rozpocząłem swoje wywody w sposób ironiczny i prowokujący. Poniższa treść wykaże podstawę mojego podejścia do tematu ogromnie przecież ważnego z pozycji globalnej gospodarki i zagrożeń bezpieczeństwa świata.

Skoncentruję się na czterech aktach prawnych:

- Ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu z 01.03.2018 (t.j. Dz.U. z 2021 Poz. 1132 z późn.zm.) (dalej: ustawa o p.p.p.f.t.)
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu z 20.05.2015 (Dz.Urz. UE L 141 z 05.06.2015) (dalej: Dyrektywa)
- Ustawa o doradztwie podatkowym z 05.07.1996 (t.j. Dz.U. z 2020 Poz. 130 z późn.zm.)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 852/2013 z 09.10.2013 ustanawiające unijny kodeks celny (wersja przekształcona) (Dz.Urz. UE L 269 z 10.10.2013) (dalej: Unijny Kodeks Celny)

W ostatnim czasie doszło do nowelizacji ustawy o p.p.p.f.t. zmieniającej listę instytucji obowiązanych, co przyczyniło się do powstania wątpliwości w zakresie stosowania tejże ustawy przez agencje celne. Zmiana weszła w życie 31 lipca 2021 r. Art. 2 ustawy o p.p.p.f.t., określający definicje legalne instytucji obowiązanych, w punkcie 15a – dodanym ustawą z 30.03.2021 – wskazuje jako podmioty obowiązane „**przedsiębiorców** w rozumieniu ustawy (..) Prawo przedsiębiorców (..), których podstawową działalnością gospodarczą jest świadczenie usług polegających na sporządzaniu deklaracji, prowadzeniu ksiąg podatkowych, udzielaniu **porad, opinii lub wyjaśnień z zakresu przepisów prawa podatkowego lub celnego** niebędący innymi instytucjami obowiązany”.

Podstawą do powyższej zmiany był zmieniony zapis art. 2 pkt 3 Dyrektywy, zgodnie z którym do podmiotów obowiązanych zalicza się „biegłych rewidentów, zewnętrznych księgowych i doradców podatkowych oraz jakiegokolwiek innej osoby, która zobowiązuje się udzielić, bezpośrednio lub za pośrednictwem innych osób, z którymi ta inna osoba jest powiązana, pomocy materialnej, **wsparcia lub porad w sprawach podatkowych** w ramach podstawowej działalności gospodarczej lub zawodowej”.

Powyższe przepisy nawiązują treścią do ustawy o doradztwie podatkowym. Ustawa o doradztwie podatkowym definiuje czynności doradztwa podatkowego w art. 2, gdzie w ust. 1 pkt 1 znajduje się „udzielanie podatnikom, płatnikom i inkasentom, na ich zlecenie lub na ich rzecz, **porad, opinii i wyjaśnień z zakresu ich obowiązków podatkowych i celnych** oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami”.

Podsumujmy teraz przytoczone przepisy, pamiętając przy tym, że UKC zawiera w art. 18 zasadę, że każda osoba może ustanowić przedstawiciela celnego a jedynym wymogiem dla takiego przedstawiciela jest, by miał on siedzibę w Unii Europejskiej. Państwa członkowskie mogą określić warunki na jakich przedstawiciel celny może świadczyć usługi w państwie swojej siedziby. Jednakże jeżeli przedstawiciel celny posiada certyfikat AEO, to nie można mu ograniczyć świadczenia usług na terenie całej Unii Europejskiej.

Udzielanie porad w sprawach celnych jest zastrzeżone dla doradców podatkowych, radców prawnych, adwokatów i biegłych rewidentów. Podmiot udzielający porad w sprawach celnych podlega ustawie o p.p.p.f.t.

Przyjrzyjmy się następującej sytuacji: AC wykonała usługę i wystawiła dla swojego klienta fakturę za konsultację, opinię lub poradę w sprawie odprawy celnej !!!

Po pierwsze na zdrowy rozum agencja celna powinna mieć prawo działać jako przedstawiciel celny i ramach takiego przedstawicielstwa mieć prawo do udzielania konsultacji, opinii i porad. Nie do wyobrażenia jest sytuacja, gdy przedstawiciel celny miałby być jedynie milczącym „długopisem” dla pism reprezentowanego lub milczącym „doręczycielem” korespondencji urzędowej.

Jednakże na pierwszy rzut oka taka agencja „wpada” w obowiązek spełnienia wymogów ustawy o p.p.p.f.t. i powinna ten obowiązek wypełnić. A ponadto – i co ważniejsze – wystawiając fakturę za doradztwo celne, agencja łamie podstawową zasadę ustawy o doradztwie podatkowym, gdyż ta czynność jest zastrzeżona dla doradcy podatkowego, radcy prawnego, adwokata lub biegłego rewidenta.

Wniosek nasuwa się sam implementacja zapisów z Dyrektywy jest nieprecyzyjna dodająca zapis o doradztwie celnym co sprawia wrażenie, że agencje celne muszą zastosować się do ustawy o p.p.p.f.t. a w gruncie rzeczy tak nie jest. Chociażby z tego powodu, że polska ustawa nie może ograniczyć uprawnień nadanych przepisami unijnymi, które mają wyższą rangę i pierwszeństwo przez przepisami krajowymi.

Swoją drogą należałoby się zastanowić poważnie nad rozwiązaniami, które umożliwiają agencji celnej „doradzenie” z zakresu prawa celno-podatkowego w obrocie międzynarodowym, wszak to nasza praca, czyż nie? Wydaje się, że wyspecjalizowane podmioty działające od wielu lat na rynku powinny mieć prawo do legalnego doradzania swoim klientom w zakresie swojej podstawowej działalności. Tak podpowiada logika i zdrowy rozsądek.

Z poważaniem

Piotr Gołdyn
Prezes Izby